

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๕ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศเย็นตอนกลางคืนและเช้า ช่วงกลางวันอากาศร้อน	๑. มะม่วง	เริ่มติดผล	โรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	เชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายพืชได้ทุกระยะ โดยมีลักษณะอาการ ดังนี้ อาการที่ใบ ใบอ่อนพบจุดน้ำดำ ต่อมาเปลี่ยนเป็นแผลสีน้ำตาลดำ หากอาการรุนแรง แผลจะขยายตัวอย่างรวดเร็วติดต่อกันทั้งผิใบ ทำให้ใบบิดเบี้ยว เสียรูปทรง ยอดอ่อนเหี่ยวและดำ ส่วนใบแก่พบแผลรูปร่างค่อนข้างเหลี่ยม หากอาการรุนแรงแผลจะทะลุเป็นรู อาการที่ช่อดอก พบจุดหรือขีดสีน้ำตาลแดงเล็กๆ บนก้านช่อดอก ต่อมาแผลขยายใหญ่ หากมีความชื้นสูงจะพบเมือกสีส้ม ซึ่งเป็นกลุ่มสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรคอยู่ที่บริเวณแผล ทำให้ช่อดอกเหี่ยวแห้ง ดอกหลุดร่วงก่อนติดผล อาการที่ผลอ่อน พบจุดแผลสีน้ำตาลดำ ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม ผลที่ถูกทำลายจะเป็นสีดำและหลุดร่วงก่อนกำหนด ในบางครั้งเชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายแบบแฝงในผลอ่อน โดยไม่แสดงอาการของโรค แต่จะแสดงอาการของโรคเมื่อผลสุก และอาการรุนแรงมากขึ้นตามความสุกของผล อาการที่ผลแก่ หรือผลสุกหลังเก็บเกี่ยว พบจุดสีดำเล็กๆ ต่อมาแผลขยายลุกลามและ	๑. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบพืชเริ่มมีอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูกเพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค ๒. กำจัดวัชพืชรอบโคนต้น เพื่อลดความชื้นในทรงพุ่ม ๓. ควบคุมปริมาณธาตุอาหารให้เหมาะสม ไม่ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าไนโตรเจนมากเกินไป ๔. แห้งปลูกที่พบการระบาดของโรคเป็นประจำ ในช่วงที่มะม่วงแตกใบอ่อน เริ่มแทงช่อดอก และหลังติดผลอ่อน ควรพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช แมนโคเซบ ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อะซอกซิสโตรบิน ๒๕% เอสซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โพรคลอราซ ๔๕% อีซี อัตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗ - ๑๐ วัน โดยพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งสลับกัน และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันเกิน ๔ ครั้ง ในช่วงที่มะม่วงติดผล หากมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค คือ มีฝนตกและอากาศร้อนชื้น ควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชดังกล่าว เพื่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>ยวบตัวลง ถ้ามีหลายแผลขยายมาติดกัน ขนาดของแผลจะกว้างขึ้นและยวบตัวเป็นแอ่งบวม ทำให้เน่าทั้งผล บางครั้งพบเมือกสีส้ม ซึ่งเป็นกลุ่มสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรคอยู่ที่บริเวณแผล</p>	<p>ป้องกันการระบาดของโรค และควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน</p> <p>๕. หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรตัดแต่งกิ่งเพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง โดยเฉพาะกิ่งที่เป็นโรค และเก็บส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของโรคในฤดูกาลผลิตต่อไป</p> <p>**** ควรหลีกเลี่ยงการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ในช่วงดอกบาน เพื่อป้องกันผลกระทบต่อการผสมเกสรของพืช</p>
<p>แดดแรงอากาศร้อนในตอนกลางวัน อากาศเย็น อุณหภูมิต่ำลงในตอนกลางคืน</p>	<p>๒. พริก</p>	<p>ระยะพัฒนาทางด้านลำต้น - เก็บเกี่ยวผลผลิต</p>	<p>หนอนกระทุ้หอม</p>	<p>หนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะกัดกินผิวใบบริเวณส่วนต่างๆ ของพริกเป็นกลุ่ม และความเสียหายจะรุนแรงในระยะหนอนวัย ๓ ซึ่งจะแยกย้ายกัดกินทุกส่วนของพืช เช่น ใบ ดอก และผลพริก หากปริมาณหนอนมากความเสียหายจะรุนแรง ผลผลิตเสียหายและคุณภาพไม่เป็นที่ต้องการของตลาด</p>	<p>๑. วิธีเขตกรรม เช่น การไถตากดิน และการเก็บเศษซากพืชอาหาร เพื่อฆ่าตัดแต่ง เป็นการลดแหล่งสะสมและขยายพันธุ์</p> <p>๒. วิธีกล เช่น เก็บกลุ่มไข่และหนอนไปทำลาย จะช่วยลดการระบาดลงได้</p> <p>๓. ใช้สารจุลินทรีย์ เช่น เชื้อไวรัส (นิวคลีโอโพลีอีโตรไวรัส) หนอนกระทุ้หอม เช่น DOA BIO V1 (กรมวิชาการเกษตร) หรือใช้เชื้อแบคทีเรีย <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>aizawai</i> หรือ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>kurstaki</i> ควรใช้ในระยะที่มีการระบาดน้อย หนอนมีขนาดเล็ก และพ่นในช่วงเวลาเย็น หากระบาดมากให้ใช้สารฆ่าแมลง</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>๔. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% เอสซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ ๑๐% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต ๑.๙๒% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ สไปนีโทแรม ๑๒% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เมทอกซีฟิโนไซด์ ๒๔% เอสซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ลูเฟนนูรอน ๕% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นซ้ำตามการระบาด</p> <p>ควรพ่นเมื่อหนอนมีขนาดเล็ก</p> <p>****ควรพ่นสลับกลุ่มสาร เพื่อหลีกเลี่ยงแมลงสร้างความต้านทาน</p>
อากาศแห้งแล้ง	๓. ถั่วเหลือง	ระยะติดฝักอ่อน	๑. หนอนม้วนใบ	<p>หนอนที่ฟักออกจากไข่ใหม่ๆจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ชักใยบางๆ คลุมตัวไว้ แล้วกัดกินผิวใบ เมื่อหนอนโตขึ้นจึงกระจายกันออกไปทั่วทั้งแปลง สร้างใยยึดใบพืชจากขอบใบของใบเดี่ยวเข้าหากัน หรือยึดใบมากกว่า ๒ ใบ เข้าหากัน แล้วอาศัยกัดกินอยู่ในท่อใบนั้นจนหมด แล้วเคลื่อนย้ายไปทำลายใบอื่นต่อไป</p>	<p>พ่นสารฆ่าแมลง แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อใบถูกทำลาย ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ในระยะฝักยังเขียวอยู่</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			๒. เพลี้ยอ่อนถั่วเหลือง	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยอ่อนถั่วเหลืองจะดูดน้ำเลี้ยงจากใบ ลำต้น ยอด และฝักของถั่วเหลือง ฝักอ่อนที่ถูกทำลายจะบิดเบี้ยว ทำให้ผลผลิตลดลง	พ่นสารฆ่าแมลง แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อพบเพลี้ยอ่อนถั่วเหลืองระบาด พ่น ๑-๒ ครั้ง ห่างกัน ๗-๑๐ วัน
			๓. หนอนเจาะฝักถั่ว	หนอนจะเจาะเข้าไปกัดกินเมล็ดที่อยู่ในฝัก หลังจากฟักออกมาจากไข่ หนอนที่มีขนาดใหญ่สามารถย้ายไปกัดกินฝักอื่นๆ ได้ โดยชักใยดึงฝักมาติดกันแล้วเจาะเข้าไปกัดกินเมล็ดที่อยู่ภายในฝักใหม่ การเข้าทำลายของหนอนเจาะฝักถั่วทำให้ผลผลิตถั่วเหลืองลดลงมากกว่า ๔๐ เปอร์เซ็นต์	พ่นสารฆ่าแมลง ไตรอะโซฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่น ๑-๒ ครั้ง ห่างกัน ๗-๑๐ วัน
	๔. ถั่วเขียว	ระยะออกดอก-ระยะติดฝักอ่อน	๑. เพลี้ยไฟ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยไฟ ดูดน้ำเลี้ยงจากใบ ยอดอ่อน ตาดอก และฝักอ่อน ใบและยอดอ่อนของถั่วเขียวที่ถูกทำลายจะเกิดรอยต่าง หักงอ บิดเบี้ยว คล้ายใบหุด เส้นกลางใบมีสีน้ำตาลเข้ม ใบแห้งกรอบ และหลุดร่วง ถ้าเข้าทำลายส่วนของตาดอก จะทำให้ดอกร่วง และถ้าเข้าทำลายฝักอ่อนจะทำให้ฝักบิดเบี้ยว ฝักร่วง ทำให้ผลผลิตลดลง	พ่นสารฆ่าแมลง คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อพบเพลี้ยไฟระบาด พ่น ๑-๒ ครั้ง ห่างกัน ๗-๑๐ วัน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			๒. เพลี้ยอ่อน	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยอ่อน ดูดน้ำเลี้ยงจากยอด ใบอ่อน ช่อดอก และฝักอ่อนของถั่วเขียว ทำให้ต้นแคระแกร็น ยอดย่น หงิกงอ ดอกร่วง ฝักอ่อนบิดเบี้ยว และเมล็ดลีบ ผลผลิตเสียหายและลดลงมากกว่า ๓๐ เปอร์เซ็นต์	พ่นสารฆ่าแมลง ไตรอะซิฟออส ๔๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อพบเพลี้ยอ่อนระบาด พ่น ๑-๒ ครั้ง ห่างกัน ๗-๑๐ วัน
			๓. หนอนกระทู้ผัก	ตัวหนอนกระทู้ผักจะกัดกินดอก ทำให้ดอกร่วง และในระยะติดฝักอ่อน ตัวหนอนจะกัดกินเมล็ดภายในฝัก ทำให้ผลผลิตลดลง	๑. พ่นเชื้อไวรัสของหนอนกระทู้ผัก อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่น ๑-๒ ครั้ง เมื่อพบการระบาด ๒. พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไตรอะซิฟออส ๔๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ฟลูอาซอรอน ๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
			๔. หนอนเจาะฝักถั่วเขียว	หนอนกัดกินภายในดอก หรือซักไข่ตึงดอกมาติดกันเป็นกลุ่ม หนอนจะกัดกินอยู่ภายในกลุ่มดอกจนหมด แล้วเคลื่อนย้ายเข้าทำลายฝักที่อยู่ติดกันโดยเจาะเข้าไปในฝัก และกัดกินเมล็ดภายในฝัก	พ่นสารฆ่าแมลง ไตรอะซิฟออส ๔๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ พ่นสารฆ่าแมลง แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อฝักถูกทำลาย ๓๐เปอร์เซ็นต์ ในระยะออกดอกถึงระยะติดฝักอ่อน

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุษพาประเสริฐ) ข้อมูลจาก ศวส.ศรีสะเกษ
 : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรียรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก กลุ่มวิชาการ
 ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช